

V nekdanji puščavi gradijo čudež

Dubaj Priprave na svetovno razstavo Expo 2020, na kateri bo sodelovala tudi Slovenija, so v polnem zagonu

V Dubaju, mestu kontrastov, kjer se prepletata utrip moderne metropole in tradicionalnega puščavskega življenja, je v tem času vroče. Pa ne samo zaradi vročine, saj temperature presegajo 35 stopinj Celzija, ampak tudi zaradi priprav na največji svetovni dogodek do zdaj.

ANDREJA JERNEJČIČ

Vsakič ko se vrnem v to mogočno prestolnico, me presenetijo novosti. Vseskozi se je gradilo na veliko, a kar opaziš in občutiš v tem času, je nekaj fascinantnega. Gradbeni stroji ropotajo 24 ur na dan, delavci delajo ponoči in podnevi, brez prestanka, ponekod počivajo le ob petkih. Ko sem se zvečer vrnila v hotelsko sobo v središču mesta, čisto zraven najvišje stolpnice, ki jo je zgradil človek, Burdž Kalife, sem slišala hrup gradnje, čeprav je bilo že krepko čez polnoč. Ne gradijo le enega hotela, ampak tri. Želijo še več, želijo biti boljši, še večji. To je pač Dubaj.

Podoba Expa pred odprtjem

Prav tako pospešeno potekajo priprave na svetovno razstavo Expo 2020, na kateri se bo predstavila tudi Slovenija. Uradni slogan je *Connecting Minds, Creating the Future* (Povezovanje misli, ustvarjanje prihodnosti). Znotraj tega se prepletajo trije tematski sklopi: mobilnost, priložnost in trajnostni razvoj. Pričakujejo rekordnih več kot 25 milijonov obiskovalcev. Napovedujejo največjo in najbolj fascinantno razstavo, nekaj, česar še nismo videli.

Expo bo prvič potekal v kateri od arabskih držav. Ogledali si ga bomo lahko na območju, kjer se je prej raztezala puščava. Zdaj je kar naenkrat izginila, le precej v daljavi se z ene strani še slutijo

njeni obrisi.

Do razstave je še slabih pet mesecev, vendar jo napovedujejo povsod: na letalih, v nakupovalnih središčih, taksijih, hotelih. Začela se bo 1. oktobra in trajala vse do 31. marca prihodnje leto.

Za zdaj si tega ogromnega prostora ni mogoče ogledati, saj vstop ni dovoljen. Slovenski paviljon je zgrajen in ga je naročnik prevzel, medtem ko je bilo dovoljenje *BCC (Building Completion Certificat)* pridobljeno v marcu. Ker je v stanju mirovanja, tja, kakor seveda na celotno gradbišče, kot zunanji obiskovalec načeloma ne moreš. Imela sem srečo, da sem si kljub vsem omejitvam lahko ogledala, kako napredujejo dela.

Kontrolnih točk ob vstopu je še vedno veliko: od izpolnitve posebnega obrazca, potrjevanja do preverjanja. In potem vnovičnega preverjanja. V paviljon lahko vstopiš le ob spremstvu. Slovenski generalni sekretar za Expo 2020 Dubaj je Matic Volk, ki me je popeljal v notranjost. Najprej dobiš varnostno opremo. Velikost za varnostni jopič in številko čevljev vpišeš že na prijavnici obrazec. Nujno potrebuješ še čelado in zaščitna očala. *Country managerka*, sicer Srbkinja, je dala dokončno odobritev. Organizator je namreč imenoval osebje, ki je nekakšen prvi kontakt države udeleženke z organizatorji.

Kako tujcu razložiti, kaj je sito

Lokacija slovenskega paviljona je izjemna. Stoji ob enem od treh glavnih vhodov na razstavo. Kot sem izvedela, so se morali na ministrstvu za gospodarstvo zelo potruditi, da jim je to uspelo doseči. Kdor je kdaj delal v Dubaju, dobro ve, kako težko je to. Bili

smo šesta država po vrsti, ki je paviljon dokončala.

Podjetje Riko, ki je prevzelo gradnjo, je dela zaključilo januarja, ko so objekt tudi prevzeli. Sledili so še nekateri pregledi, medtem ko so gradbeno dovoljenje oz. *BCC* pridobili marca. Zunanost je urejena, poleti bodo poskrbeli še za notranjo opremo, 1. septembra pa mora biti paviljon v celoti nared. Prevladovala bo virtualna predstavitev; za takšno obliko se zaradi epidemije odloča večina držav. Notranost bo klimatizirana, kajti zunaj je temperatura krepko čez 35 stopinj Celzija. Hiša ima tudi hlajeno dvigalo. Za paviljon skrbi oz. ga varuje član osebja, ki je skrbno spremljal tudi naše korake.

Ko sem stala na vrhnji terasi v hudi vročini, sem lahko opazovala sosednje prostore, ki jih vneta gradijo. Zraven našega je paviljon Litve, nato sledijo švedski, brazilski in norveški. Ko pogledaš gradnjo brazilске hiše, vidiš le sivobeke stene. Vse pa so obrnjene na osrednji prostor Al Wasl Plaza.

Slovenski paviljon že s svojo zunanostjo poudarja eno od letošnjih tem razstave, trajnostni razvoj. Po arhitekturni rešitvi, ki so jo zasnovali v biroju Magnet Design, je nastala lebdeča zelena oaza na vodni gladini, kar predstavlja slovensko modrost, inovativnost in energijo. Po velikosti je objekt manjši, tudi v primerjavi s sosednjimi, stoji na skoraj 1600 kvadratnih metrih površine. Po obodu ga prerašča rastlinje. Poleg zelenja in vode vidimo leseno streho, ki predstavlja sito. Toda kako razložiti tujcu, kaj je sito? To je bila cela umetnost, je pritrtil Matic Volk. A tudi tako se bo ribniška suha roba promovirala v Dubaju.

Slovenski paviljon bo vsega

skupaj stal, vsaj tak je načrt, 10,8 milijona evrov. Iskreno povedano, to za Dubaj ni veliko, vsekakor dosti manj, kot bodo vložile druge države. Indija, recimo, je za svojega namenila 68 milijonov evrov. Letos bo udeleženec 194, a le 82 jih ima samostojen paviljon, druge bodo prostor najele, tudi Hrvaška.

Izlet po treh nadstropjih

Pritličje je odprt prostor, v enem delu bo predstavljena Slovenija z vsemi dosežki, tako športnimi kot kulturnimi in turističnimi biseri. Prav tako bo tam osrednji prostor za predstavljanje slovenskih podjetij. Cena za najem za teden dni B2C (*business to consumer*) je 5000 evrov. Pred našim paviljonom je še velik prostor s klopami, kjer bodo obiskovalci lahko počivali – in opazovali slovensko hišo.

V prvem nadstropju bo podarek na zgodbah o zeleni in pametni Sloveniji. Z digitalnimi vsebinami in multimedijско izkušnjo bodo obiskovalci izkusili in občutili našo državo. V zeleni sobi bodo doživeli neokrnjeno naravno bogastvo, po svoje se bodo tam povezali z naravo. V drugem nadstropju je mogoč najem za B2B (*business to business*). Na voljo sta stekleni sejni sobi, ki ju je mogoče združiti v eno. Najem za predstavitev B2B znaša 10.000 evrov. V tem delu bodo potekale različne predstavitve dobrih praks, tudi dogodki, okrogle mize in poslovna mreženja.

Izjemna priložnost za naša podjetja, da se predstavijo številnim obiskovalcem, stkejo nove poslovne vezi in se podajo na nov trg. Matic Volk pravi, da so zaznali velik interes. Prijave še zbirajo, zato podjetja, ki bi želela, še imajo možnost za nastop na Expu.

Kaj bo s paviljonom po koncu razstave

Stali smo zunaj na vročini, vsenakoli se je razlegel hrup. Čudila sem se, kaj je zraslo sredi puščave, kako dobro in spretno komunicirajo in napovedujejo največji svetovni dogodek. Nisem se mogla izogniti vprašanju, kaj bo z našo hišo po koncu razstave. Dubajčani so na vse to že pomislili. Postala bo center za *start-up* podjetja in *scale-up* podjetja. Uradni naziv je *District 2020*, nekakšna Silicijeva dolina Bližnjega vzhoda. Za nekatere paviljone so namreč izrazili željo, da ostanejo, tudi našega. V kakšni obliki, se bo še videlo, vsekakor pa velja razmisliti o možnosti kakšnega slovenskega

sedeža, ki ga v tej hitro razvijajoči se svetovni sili še nimamo.

Kaj pa, če Expo odpade

Slišati je bilo, da zaradi zaprtja Indije obstaja možnost, da Expo odpade. Vendar poznavalci in vpleteni menijo, da bo zagotovo potekal v fizični obliki, morda bo del dogajanja predstavljen prek virtualnih platform. Čeprav se k temu ne nagibajo.

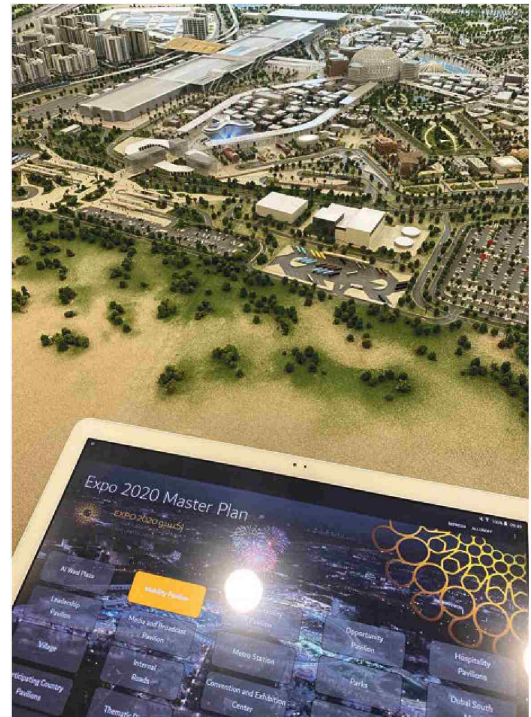
Prvič, na razstavo se pripravljajo tako silovito, da o tej možnosti ne razmišljajo. Ukrepali so tudi glede novega koronavirusa. Kar 95 odstotkov ljudi je že cepljenih s kitajskim cepivom, tudi taksisti in cenena delovna sila, ki v Dubaju po številčnosti prevladuje. Sicer pa mnogi hvalijo ukrepe vlade in šejka. Domačinka, uspešna poslovna ženska Thoraya Al Awadhi, mi je med večerjo pri njej doma med drugim dejala, da je novi koronavirus močno prizadel Dubaj. Ko je izbruhnila epidemija, je šejk napovedoval, da bodo morali zapreti državo in zakaj je potreben ta ukrep, potem ko so jo zaprli, pa so hitro ugotovili, da bodo morali posamezne dejavnosti spet zagnati, drugače gospodarstvo ne bo preživelo.

Čeprav se je obisk te dni začel povečevati in so bila nakupovalna središča polna, je bilo na letališču čisto drugače. Ko si v preteklosti prispel nanj, so te čakale, če nisi imel delovnega vizuma, dolge vrste ljudi pred kontrolnimi točkami. Zdaj sem bila v »vrsti« sama, nikjer nikogar. Po večerji, ki je v času ramadana na tleh, sva se z gostiteljico usedli za veliko mizo k sladici, čaju ali kavi. V ozadju je bilo slišati poročila. »O čem govorijo?« sem vprašala. »O koroni,« je med smehom odgovorila. »Bliža se čas, ko se bo končal ramadan, ko praznujemo, otrokom damo posebna darila, to je denar, da si sami kaj kupijo. Veliko je stikov. Pa je govornik dejal, naj otrokom ne dajemo preveč denarja in naj pazimo nase zaradi korone.«

Nasmehnila sem se. Pogovor je bil prijeten. Med ljudmi je čutili zaupanje. Tako je tudi z grajenjem posla v Dubaju. Na daljavo se ga ne da delati. Treba je biti navzoč in razvijati odnose. Samo internet in delo na daljavo tam ne ustvarjata posla.

Na Expu 2020 pričakujejo rekordnih več kot 25 milijonov obiskovalcev.

Napovedujejo največjo in najbolj fascinantno svetovno razstavo, nekaj, česar še nismo videli.

Na računalniku pritisneš, kaj si želiš ogledati, in izbrana stavba se obarva modro oziroma zasveti modra lučka.

Slovenski paviljon na svetovni razstavi Expo, ki bo potekala od 1. oktobra 2021 do 31. marca 2022, stoji ob enem od vhodov na razstavišče. FOTOGRAFIJE RAČUNALNIŠKI PRIKAZ

Na prijavni točki čaka obiskovalce fascinantno natančen miniaturni prikaz Expa 2020.